

Psikologlar İş Başında

Psikoloji, davranışları inceleyen bilim dalıdır. Psikologlar, duygular, yaratıcılık, öğrenme, kişilik, bellek, zekâ testleri, insanlar arası ilişkiler, insanların çevreyle ilişkisi, istatistik, araştırma yöntemleri ve daha pek çok konuda eğitim alır. Bu nedenle psikologlar çok çeşitli alanlarda çalışabilir.

Psikologların bir bölümü sağlık alanında çalışır. Bu alanda çalışanlar, genellikle insanların duygusal ve zihinsel sorunlarıyla ilgili çalışmalar yapar. Okullarda, iş yerlerinde çalışan psikologlar da vardır. Onlar da insanların karar almalarına, sorunlarını çözmelerine, stresle ya da olumsuz koşullarla baş etmelerine yardımcı olur. Bazı psikologlar, eğitim, yargı, sağlık sistemi gibi alanlarla ilgili kurumlarda ya da fabrikalarda danışman olarak çalışır. Üniversitelerde araştırmacı olarak çalışan psikologlar öğrencilere ders verir. Ayrıca bilgisayar bilimleri, sinirbilim, endüstri mühendisliği, tasarım gibi alanlardan araştırmacılarla da ortak çalışmalar yürütürler. Hayvan davranışlarını inceleyen psikologlar da vardır.

Araştırma kurumlarında çalışan psikologlar, gözlemler, deneyler ve incelemeler yapar. Kuramlar, varsayımlar geliştirirler. Araştırmalar tasarlayarak bunları test ederler. Veri toplamak için bazen laboratuvarında çalışır, çeşitli ölçümler ya da deneyler yaparlar. Bazen de anketler ya da testler uygularlar. Elde ettikleri bilgiler sayesinde insanların değişen gereksinimlerine uygun yeni yaklaşımlar, çözümler geliştirilmesine katkıda bulunurlar. Örneğin, sürücülerin trafikteki davranışlarını inceleyerek trafik kurallarının daha iyi düzenlenmesini sağlayacak bilgiler ortaya çıkarabilirler. Psikologların öğrenme, bellek ve benzeri konularda yaptığı araştırmalar sonucunda okullardaki ders programlarının daha iyi düzenlenmesini sağlayacak bilgiler de elde edilir. Kısacası psikoloji, yaşamımızın her alanında etkili olan bir bilim dalıdır.

Siz de Psikoloji Alanında Bir Proje Tasarlayabilirsiniz

Renkler duygularımızı etkiler mi? Tek yumurta ikizlerinin ilgi alanları aynı mıdır? Yiyeceklerin sıcaklığı tatlarını değiştirir mi? Bu soruların her biri ayrı bir araştırma konusu olabilir. Siz de psikolojiyle ilgili bir araştırma projesi yapmak isterseniz bu sayfalarda yer alan konu önerilerinden yararlanabilirsiniz. Dilerseniz kendiniz yepyeni bir konu da belirleyebilirsiniz. İşe, kitaplardan, ansiklopedilerden ve internetten bilgi toplayarak başlayabilirsiniz. Araştırmanız için deney, gözlem, görüşme ve anket çalışması gibi yöntemlerden hangisini kullanacağınıza karar verin. Araştırmanın sonunda da topladığınız verileri değerlendirerek sorunuzun yanıtını bulmaya çalışın.

Sesli okumak sözcüklerin sonradan daha iyi anımsanmasını sağlar mı?

Bu sorunun yanıtını aramak için bir deney tasarlayabilirsiniz. Bu deneyi gerçekleştirmek için gönüllü katılımcılara ve bir de deney odasına gereksiniminiz olacak. Deneyde kullanmak üzere 20 sözcük belirleyin. Bu sözcüklerin her birini bir karta yazın. Katılımcıları eşit sayıda kişiden oluşan iki gruba ayırın. Sonra da tek tek deney odasına alın. Burada katılımcılara kartları sırayla üçer saniye boyunca gösterin. Birinci gruptaki katılımcılara sözcükleri içlerinden okumalarını söyleyin. İkinci gruptaki katılımcılarsa yüksek sesle okusunlar. Kartların hepsini gösterdikten sonra katılımcılardan akıllarında kalan sözcükleri bir kâğıda yazmalarını isteyin. Deneyin sonunda, katılımcıların doğru anımsadığı sözcükleri sayın. İki grubun sonuçları arasında fark var mı?

Eslemek bulaşıcı mıdır?

Bu sorunun yanıtını aramak için esneyen insanları ve onların çevresindekileri gözlemlemek gerekir. Öncelikle gözlem yapacağınız yeri belirleyin. Örneğin, sabah erken saatlerde bir toplu taşıma aracında gözlem yapabilirsiniz. Gözlemlerinizi not alın ve ardından yorumlayın.

İnsanlar aynı anda iki farklı işe odaklanabilir mi?

Bu sorunun yanıtını bir deneyle araştırabilirsiniz. Bu deneyi gerçekleştirmek için gönüllü katılımcılara gereksinim duyacaksınız. Katılımcıları ne tür iki işi aynı anda yaparken gözlemleyeceğinizi belirleyin. Örneğin, bir bilgisayar ekranında gördükleri sözcükleri yüksek sesle okurken bir kutunun içindeki atışları ikiye ikiye başka bir kutuya aktarmalarını isteyebilirsiniz. Ya da masa tenisi oynarken bir yandan da ezberledikleri bir şiiri okuyabilirler. Katılımcılar bunları yaparken onları gözlemleyerek notlar alın. Gözlemlerinizin sonucunda katılımcıların ne tür işlere aynı anda odaklanabildiklerini belirlemeye çalışın.

Aslı Zülal
Çizim: Ayşe İnan Alican